

ПОЛЕ ПОІТОЛОГІ

кликають опіки шкіри й ураження кісток, мозку, печінки, нирок тощо. Через халатність державного керівництва в перші години не йшлося про захисні респіратори, ватно-марлеві пов'язки, зволожені 2 % розчином питтєвої соди.

На щастя, ніхто не загинув, хоча концентрація шкідливих речовин у найближчих селах до 20 разів перевищила норму.

Головного удару зазнала ділова репутація міністра транспорту і зв'язку Миколи Рудьковського та генерального директора «Укрзалізниці» Володимира Козака, котрого пов'язують з донецьким олігархом Ринатом Ахметовим. Однак вони не збиралися подавати у відставку. Аж за тиждень після аварії В. Козак із невинним виглядом констатував порушення правил міжнародного перевезення хімічних вантажів.

У випадку виявлення недоліків «Укрзалізниця» мала відправити вантаж назад іще з кордону, а не встановлювати заднім числом перевантаження цистерни до 5 т чи подвійне похудіння водного захисту. І не сперечатися з «Казфосфат», чий зобов'язання завершилися на кордоні з Росією.

Позаяк Володимир Козак на місце катастрофи так і не вирушив, то основний тягар відповідальності впав на плечі підлеглого – начальника Львівської залізниці Михайла Мостового. Йому було не до піару. До Ожидова негайно вирушили пожежні поїзди зі станцій Рівне, Львів, Тернопіль, Самбір, Стрий, Ковель, а також відбудовні поїзди зі станцій Львів, Клепарів, Здолбунів. Пасажирські поїзди, що курсували цією віткою, спрямували в обхід – через станції Тернопіль, Львів, Здолбунів, Ковель, Сокаль, Клепарів.

Починаючи з 16 липня, не пірився і полковник Валентин Дорофєєв, який всі 10 днів керував пожежними роботами. Найважче прийшлося в перший день, коли гасили величезну пожежу.

Припускали, що жовтого фосфору вилитося біля 300 т (точних даних так і не подали), а температура всередині пожежі сягала 1500 градусів. Через шість годин пожежу локалізували, а ліквідували тільки наступного дня, тому що в полудень 17 липня атмосферне повітря нагрілося на градус вище температури самозагоряння отруйної речовини – до +35. Уже на ранок 19 липня пожежники-залізничники використали 141 т піноутворювача, 3360 т води, 120 куб. м піску та 350 куб. м щеценю. Усю ліквідаційну декаду стояла спекотна погода, лише в ніч з 22 на 23 липня випав сильний дощ і гриміла гроза.

Як розповів один із перших потерпілих – пожежник зі станції Здолбунів Рівненської області Олександр Шевчук: «Уже близько шостої вечора ми з колегами були на місці катастрофи. Проте не знали, що горить фосфор.

Пожежники були екіпіровані апаратами СВ-2, які важать до 20 кг. Та вони розраховані на 45 хв. роботи в диму. А в Ожидові ми зіткнулися з незвичною пожежею. Тільки заллємо водою або піною вогнище, як вогонь спалахує знову. Апарат перезарядити вже не було чим. Тому й довелося нахпатися отруєного повітря. Почало пекти в горлі, нудити».

Як наслідок, у Рівненську залізничну лікарню потрапило 26 рятувальників. Серед них і начальник пожежного відділення Здолбунівського локомотивного депо Микола Павлюк, оскільки мали захисний одяг «Аладін» і протигази СВ-2, яких вистачає на годину роботи. Мусили протриматися більше 7 год., поки не прибули наступні пожежні поїзди – з Ковеля і Сарн.

Місце розливу негайно обкопали земляним валом, щоб отрута не розтікалася, а до 26 липня вручну зібрали більше 10 т кристалізованого фосфору на площі 450 кв. м. Аби забруднені стоки не потрапили в річку Солотвину, притоку Західного Бугу, спеціалісти-водники взяли за захисну дамбу довжиною 40 м і висотою 1,5 м. Загальну площу забруднення визначили в 6000 кв. м (0,6 га). Вона підлягала рекультиваті.

Як свого часу в Чорнобилі, відразу потерпіло небагато – 7 рятувальників, 2 міліціонери (дорожніх патрулі) і 4 мешканці сіл Ожидів і Кути. Першу партію з 13 осіб відразу госпіталізували у Буську і Львові з попереднім діагнозом: інгаляційне отруєння парами горіння фосфору. На вечір 19 липня уже лікувалося 152 особи, у т. ч. 62 ліквідатори, а на ранок 21 липня – 192 особи, у т. ч. 59 дітей. Це при тому, що багатьох уже відпустили додому. Загальне число госпіталізованих досягло цифри 320.

Постраждали і шестеро журналістів. Репортерка телевізійного «Нового каналу» Світлана Хрущак розповіла: «Якби нам сказали, що це небезпечно для здоров'я та життя, то ми б не пішли під цистерни. Руками журналістів хотіли людям запудрити мозок, показати, мовляв, люди заспокоїться, ось ходять журналісти без респіраторів» (радіо «Свобода», 23 липня).

Зона ураження продуктами горіння фосфору виявилася значною, однак примусової евакуації не проводили. У спокійний безвітряний день димова завіса піднялася досить високо і хмара пішла у протилежний від Львова бік – на Радехів і Броди. Однак симптоми хімічного ураження і негаразди зі здоров'ям відчули й за 60 кілометрів – біля Тернополя, де члени археологічної експедиції Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України проводили розкопки палеолітичної пам'ятки. Роботи довелося згорнути завчасно.

У той же час офіційно на державному рівні говорилось про 8, а невдовзі 14 населених пунктів Буського району, де проживає 11 тис. осіб. Їх вибірково називали за потреби для ілюстрації. Про окремі території Радехівського і Бродівського районів не йшлося.

Однак на місцевому рівні дійсно не приховали. Начальник обласного управління охорони здоров'я Ігор Герич у «Львівській газеті» 18 липня вказав, що на території дії токсичної хмари перебували 15 тис. населення. А в селах, які опинилися в епіцентрі, де «зупинилася на ніч хмара, лягла», мешкає приблизно 6 тис. осіб.

19 липня офіційно повідомлено, що в небезпечній зоні опинилося 17 населених пунктів лише одного сусіднього району – Радехівського, де встановили перевищення гранично-допустимої концентрації фосфорного ангідриду в 1,7 раза. Відповідну пробу відібрали в атмосферному повітрі селища Лопатин за кілька годин після катастрофи – о 23.55.

Урешті на сьому ранку 21 липня у Львівській облдержадміністрації визначили остаточну зону впливу наслідків аварії – 96 населених пунктів 32 сільських рад у 5 районах: Буському, Бродівському, Радехівському, Кам'янка-Бузькому і Золочівському. Тут на близько 86 кв. км живе 43187 осіб.

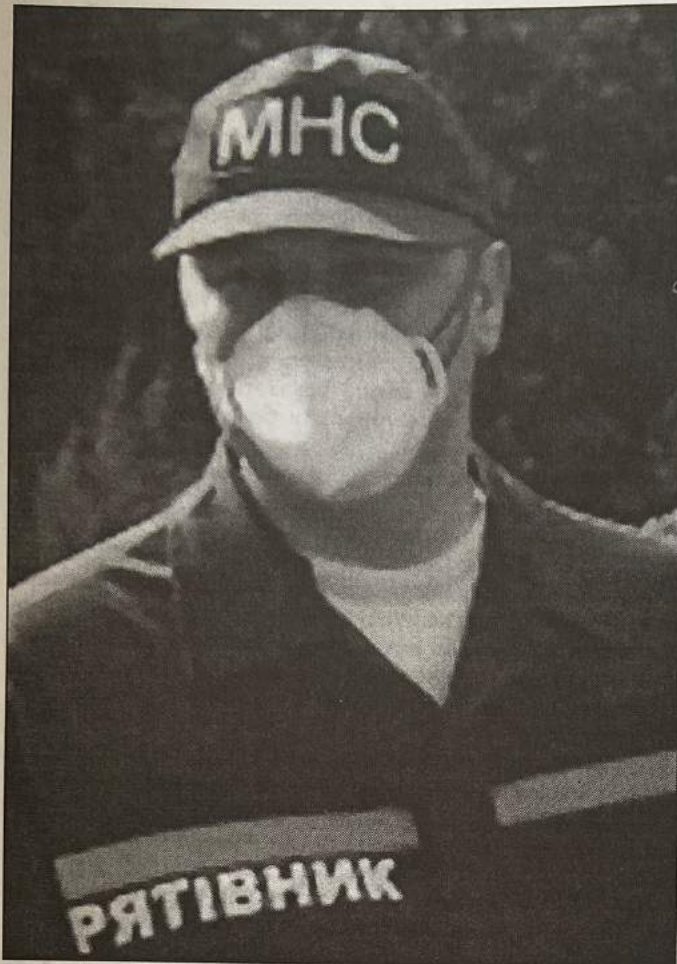
Утім, достовірних вимірів катастрофи досі нема. Приміром, сюди не входить сусідня Волинська область, зокрема Горохівський район, де тимчасово припиняли жнива і прийом молока від населення.

Щодня на «передову» залучали до півтора десятка пожежних і відбудовчих потяги, до ста одиниць техніки, до восьми сотень залізничників, рятувальників, військових, міліціонерів, медиків і ветеринарів.

Львова частка ліквідаційної праці випала Львівській залізниці та обласному управлінню з надзвичайних ситуацій. Проте завдань вистачило всім. Приміром, ще 22-25 липня залучили 203 вояків Внутрішніх військ, 10-12 бригад санепідслужби (28-42 осіб).

Аж до 20 липня рекомендували вести господарську діяльність без обмежень: заготовляти корми для худоби, випасати худобу, вживати продукти рослинного та тваринного походження, збирати гриби, ягоди тощо.

На одинадцятий день (26 липня) у Львові відбулись урочисті збори з нагоди завершення основних ліквідаційних робіт і вшанування рятувальників. Спецпоїзд із жовтим фосфором відправився назад у Казахстан. Залишалось тільки відновити рух поїздів у повному обсязі та вилікувати 109 дорослих і 20 дітей.

МОЖНА ДИХАТИ? СПОКІЙНО І УПЕВНЕНО!

Чи багато постраждалих і збитків від величезної хмари з формулою P_2O_5 , що нагадувала ядерний гриб? У посадовців, дипломованих саморобними документами про освіту, звісно, серйозні прогалини не тільки в географії, хімії, але й у математиці. Не кажу вже й про спеціальну підготовку. Адже інтенсивне переповідання прес-релізів перед телекамерами є політехнологічною хитрістю вкрай примітивною.

Хоча цей транзитний вантаж кваліфікувався заздалегідь за найвищим рівнем небезпеки (картка 406) і його належить обминати за 200 м, «цапом відбувайлом» призначили несправні та перевантажені казахські вагони. Вони начебто самі по собі везли 900 т жовтого фосфору ціною орієнтовно 3 млн. амер. дол. І ніби самі по собі завдали збитків державному бюджету України, бо страхове відшкодування не перевищить 120 неоподатковуваних мінімумів з кожної тонни – всього 1,9 млн. грн.

На Захід ешелон із жовтим фосфором перевозили як звичайний, а не як небезпечний вантаж. Він призначався для голландської компанії Thermophos International – одному з найбільших світових виробників фосфору і його похідних. Тобто йшов із Казахстану транзитом через Україну в Польщу і далі в Нідерланди. Перевізники не оформили його належним чином, економлячи на миті та охороні.

Як не гірко, в «Укрзалізниці» лише після аварії довідалися про справжнього відправника, перевізника і отримувача. Цей вантаж перевозився Україною з грубими порушеннями, тому й, за інстинктом самозбереження, українське керівництво проігнорувало поміч ЄС і НАТО, що стикалися з подібним.

Натомість Україна замовила російським гідрометеорологам розрахунки наслідків аварії. Вони оперативно передали в Київ карти можливих концентрацій фосфорного ангідриду в атмосферному повітрі. Та влада про них навіть не згадала.

Представники неурядових організацій справедливо вимагали надати дозвільні документи, підписані прем'єром або ви-

конувачем його обов'язків. Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів» (6 квітня 2000 р.) визначає компетенцію Кабінету міністрів. Там про це промовчали, виділивши на ліквідацію фосфорної катастрофи 16,7 млн. грн. Проте досі не визначили обсягів завданої шкоди пересічним громадянам. Їхнє число теж залишається невідомим. Можна лише здогадуватися за непрямыми свідченнями.

Згідно з інформацією Львівської облдержадміністрації 23 липня 2007 р., потребували оздоровлення майже 5,5 тис. дітей. Із цього приводу склали відповідну таблицю. Можна співставити загальну кількість дітей шкільного і дошкільного віку в п'яти постраждалих районах (62557) до числа тих, які походять із надзвичайної зони (9808) і скерованих на відпочинок (5359). У цілому 55 % дітей забрудненої території (86 кв. км) вирішили оздоровити. 1570 дітей та 16 матерів відправили оздоровлюватися 23-26 липня. Як жити далі під постфосфорним небом усім 43187 потерпілим, ніхто не сказав.

ЧИСТИЛИЩЕ ДЛЯ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ

Чи в надзвичайній ситуації, на відміну від керівництва України, фахово працювали органи місцевої влади? До Львівської облдержадміністрації менше гострих запитань. А от депутати обласної ради навіть не зібрались на позачергову сесію, аби допомогти своїм виборцям, які у перші дні нарікали на брак ліків, питної води і несподіване підвищення цін на товари першої необхідності. Голова облради Мирослав Сенник (представник «Нашої України») не взяв приклад з голови облдержадміністрації і не перервав відпустки, відпочиваючи десь у Хорватії. Проте голова облдержадміністрації Петро Олійник на місці аварії з'явився аж на третій день.

Тому сільський голова Ожидова Олександра Шах, не сподіваючися на місцеву і державну допомогу, попросила в телеєфірі для односельців хоча б мінеральної води.

Допомогли... Львівська, Закарпатська і Рівненська обласні організації Блоку Юлії Тимошенко (260 т води) та Донецька обласна організація Партії регіонів (30 т мінералки і соків). Причому останнє рішення прийняли депутати Донецької облради на чолі з Анатолієм Близнюком у відповідь на звернення голови Ожидівської сільради. Запримітьте, не голови Львівської облради чи Буської райради. Крім того, голова Донецької облдержадміністрації Володимир Логвиненко сповістив про готовність прийняти дітей для оздоровлення.

А от «нашоукраїнські» сусіди – закарпатська влада – спершу сховала голову в пісок. 20 липня Закарпатська облрада зібралася на позачергову сесію для єдиного питання – внести зміни у бюджет і програму соціально-економічного розвитку задля будівництва під'їзних шляхів до КПП «Ужгород» на українсько-словацькому кордоні. Про потерпілих від фосфорної хмари забули. Не до того було креатурам Віктора Балоги, голови президентського секретаріату. У кінці кінців із тижневим запізненням Закарпатська облдержадміністрація взялася профінансувати 21-денне оздоровлення ста дітей з постраждалого Буського району.

Тільки-но вибухнуло, покинуті владою люди між собою передзвонювалися й радили первинні захисні заходи – зачинити вікна й двері, не випускати дітей на вулицю. Заступник головного лікаря Буської районної лікарні Валентина Грабар засвідчила: «Телефони у нас обривались... Ми рекомендували не виходити надвір, багато пити, їсти вітамін. А самі путньої інформації не мали. Якби нам хто з фахівців-хіміків сказав: доктори, ви маєте справу з тим-то й тим-то, маєте робити те й те. Такого не було. Тільки казали: заспокойтеся, все буде добре» (Україна молода, 20 липня).

Отож патрульним міліціонерам не видали ані води, ні марлевих пов'язок для елементарного захисту. А жителям сіл Янгелівка (1,5 км на північний захід від катастрофи), Підгірці (15 км на схід) Буського району, все розповіли центральні телеканали 16 липня аж опівночі.

Спочатку селяни сприйняли густий білий дим за спалювання сіна, соломи чи ріпака (Янгелівка), підпал фермер-

ПОЛЕ ПОІТОЛОГІ

ської пшениці (Брахів, 6 км від аварії на північний схід). Потім говорили, що перевернувся вагон і горить мазут. Тому люди поводитися спокійно.

Як у нас ведеться, у пекельний вир першими йдуть керівники другого ешелону. Для ліквідації наслідків надзвичайної події оперативно створили обласний штаб під керівництвом першого заступника голови Львівської облдержадміністрації Валерія П'ятака. Сюди відразу прибули віцепрем'єр Олександр Кузьмук і перший заступник міністра з надзвичайних ситуацій Володимир Антоненць.

Неподалік катастрофи на викошеному кукурудзяному полі в наметах розташувався штаб аварійно-рятувальних сил і півсотні одиниць різноманітної техніки – пожежні, вантажні та легкові авто, карети швидкої допомоги, вертоліт. Проте представники уряду не спішили завозити ліки і продукти, чекаючи на чийсь благодійність. Аж під кінець аварійного тижня почали довозити питну воду в 14 населених пунктів і додатково виділяти три фургони з хлібом.

Офіційна інформація змінювалася кардинально. Уранці 17 липня екологи говорили про перевищення норми фосфорного ангідриду в атмосферному повітрі в 23 рази, надвечір Кабмін привів усе до «норми». Від того у двох проблемних селах Янгелівка (1,5 км на північ аварії), Гумницька (3 км на захід), Кути (10 км на північний схід) і Лісове (13 км північніше) не стало легше. За кілька днів у селі Чаниж (15 км північніше) картопля вкрилася плямами, хоч не сльотило, і пропали колорадські жуки. Природних аномалій не бачили тільки урядові посланці.

Посивіли від фосфору дерева в селі Вербляни, за 12 км на північний захід від Ожидова. У тих, хто перебував на вулиці, почервоніли очі. У селі Соколівка, за 9 км на північний схід від аварії за фосфорною хмарою дві години не видно було сусідської хати.

17 липня з небезпечної зони добровільно евакуювали близько 1750 людей з 6 сіл – Ожидів, Закомар'я, Янгелівка, Стовпин, Кути, Боложинів. Потім евакуаційне коло розширилося. Виселялися родини з дітьми, а старші залишилися вартувати помешкання, остерегаючись мародерства.

ГРАЙЛИВІ МІНІСТРИ-ЕКВІЛІБРИСТИ

Коли дивишся на вайлуваті та сумбурні вчинки міністрів, пригадуються потужні постаті «старої гвардії». Міністр з надзвичайних ситуацій Валерій Кальченко кваліфіковано проводив необхідні заходи під час повені в Закарпатті в листопаді 1998 р., від якої постраждали близько 30 тис. осіб. За міністра транспорту Георгія Кирпи на залізницях навряд чи взагалі трапилося б подібне.

На разі бачимо не міністрів, а потішних помічників у зв'язках із медіа. Тому спостерігалася дивна управлінська картина. Робочим коником служив обласний штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. Далі утворили урядову комісію на чолі з віцепрем'єром О. Кузьмуком. Фактично при ньому «начальником штабу» на четвертий день несподівано з'явився міністр з надзвичайних ситуацій Нестор Шуфрич. Він доти начебто очолював українську урядову делегацію в Лондоні.

Чому начебто? Справа в тому, що це не передбачено Указом президента України № 643/2007 від 14 липня 2007 р. «Про делегацію України для участі у засіданні Асамблеї вкладників Чорнобильського фонду «Укріття». У Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії відправили главу делегації (з президентськими директивами), заступника міністра з надзвичайних ситуацій Володимира Холошу, генерального директора Чорнобильської АЕС Ігоря Грамоткіна, радника прем'єр-міністра Костянтина Грищенко, директора департаменту міністерства закордонних справ Сергія Корсунського, голову Державного комітету ядерного регулювання Олену Миколайчук, заступника секретаря Ради національної безпеки і оборони Сергія Парашина. Тобто тих, кому й слід – фахових переговорників. І все. Більше нікого.

Як їх очолив Н. Шуфрич, залишається загадкою. Якимось таємним указом для якоїсь таємної місії, котру випадково дезавувувала Ожидівська хмара? Якщо було якесь урядове рішення поза межами компетентності, то теж засекречене? Цю деталь не прояснили ні президентські, ні урядові канцеляристи.

Далі. Чому несподівано з'явився? У розпорядженні Кабінету міністрів від 17 липня 2007 р., підписаному прем'єром В. Януковичем, визначено склад Урядової комісії: віцепрем'єр, голова комісії Олександр Кузьмук, міністр транспорту і зв'язку, заступник голови комісії Микола Рудьковський, перший заступник міністра з надзвичайних ситуацій Володимир Антоненць, головний інспектор міністерства оборони Іван Апаршин, перший заступник міністра охорони здоров'я, головний державний санітарний лікар Сергій Бережнов, заступник голови Держгірпромнагляду Олександр Долматов, генеральний директор «Укрзалізниці» Володимир Козак, заступник міністра закордонних справ Юрій Костенко, заступник міністра внутрішніх справ Микола Куп'янський, заступник міністра охорони навколишнього природного середовища Степан Лизун, заступник міністра фінансів Сергій Макацарія, директор департаменту міністерства промислової політики Володимир Мешков, перший заступник голови Львівської облдержадміністрації Валерій П'ятак, головний консультант секретаріату президента України Андріян Рев'юк, заступник голови СБУ Олег Скляр, начальник головного управління генеральної прокуратури Геннадій Тюрін, заступник міністра економіки Сергій Челноков. Це вичерпний список. Інших документів Кабінет міністрів не оприлюднював.

Правда, голові урядової комісії надано право вносити у разі потреби зміни до її складу, залучати працівників центральних і місцевих органів виконавчої влади. Мабуть, він і взяв собі додаткового ад'ютанта з функціями прес-секретаря. Натомість вивів теж «невведеного» Олексія Титаренка, начальника обласного управління з надзвичайних ситуацій. О. Титаренко займався рекультивацією і необачно висловив думку, що ґрунт достатньо засипати вапном, що нейтралізує надлишок фосфору, а не вивозити в Казахстан. За те й поплатився. Однак словесні витівки самого О. Кузьмука залишилися непокараними.

Якщо простежити за щоденними деталізованими інформаціями на відповідному сайті, то всі ліквідаційні заходи проводилися «Львівською обласною державною адміністрацією у взаємодії з Урядовою комісією». Власне, тому проводилися спільні засідання Урядової комісії (та навряд чи у складі всіх 17 посадовців) та обласного штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, до якого входили 12 керівників профільних структур.

О. Кузьмук майже безвідлучно знаходився на місці катастрофи. І у цьому став єдиним із членів уряду. Однак у перші години він не зміг оперативно розібратися в ситуації та доповісти населенню вичерпну інформацію про аварію. Спочатку віцепрем'єр порівнював аварію поблизу Ожидова з другим Чорнобилем. Потім виправдовувався: «Про Чорнобиль зовсім не йдеться. Я мав на увазі, що треба вжити усіх необхідних заходів, як це було зроблено під час Чорнобильської трагедії». Невдовзі для делегації депутатів Львівської облради різко поліпшив екологічний прогноз: «Людям можна дихати повітрям спокійно і впевнено в районі, пити воду зі своїх колодязів, збирати врожай, випасати худобу і купатись у водоймах».

Коментуючи слова віцепрем'єра, співробітник міністерства з надзвичайних ситуацій сказав «Україні молоді» (20 липня): «Не пишіть цю маячню». А на сайті Львівської облдержадміністрації 18 липня вивісили рекомендації Інституту екології і токсикології ім. Л. Медведя Міністерства охорони здоров'я. Жителям потерпілого регіону радили вживати воду з колодязів із дозволу санітарно-епідеміологічної служби, а споживати фрукти і овочі лише після ретельного миття розчином харчової соди і доброякісною водою».

Волею долі в епіцентрі опинилася посадова особа з від'ємним ступенем довіри. Ще будучи міністром оборони,

О. Кузьмук зібрав свою колекцію надзвичайних ситуацій. Примітні два випадки. 20 квітня 2000 р. навчальна ракета класу «земля-земля» влучила у житловий будинок у м. Бровари, убивши трьох і поранивши п'ятьох людей. 4 жовтня 2004 р. ракета класу «земля-повітря» над Чорним морем збила російський літак Ту-154, забравши 78 життів. О. Кузьмук та його підлеглі довго заперечували причетність до цих трагедій.

Отож було ясно заздалегідь, який вихолощений звіт про фосфорну катастрофу урядова комісія представить Кабінетові міністрів у визначений термін – до 25 липня.

ПРЕМ'ЄР, СТОМЛЕНИЙ СОНЦЕМ «ФОРОСУ»

Звичайних громадян цікавило, чому на місці катастрофи жодного разу не побував «залізний хазяїн» – прем'єр Віктор Янукович. 17 липня він підписав розпорядження Кабінету міністрів про урядову комісію. І подався... у відпустку зі словами про те, що попри всі проблеми міністри повинні добре відпочити. Показав власним прикладом. Заховався, наче 16 років перед тим президент СРСР Михайло Горбачов у Форосі. Вочевидь, аби не відповідати на дошкульні запитання про дозвіл на ввезення злополучного фосфору.

Біля керма залишився перший віце-прем'єр Микола Азаров, який ще давніше уславився словесним хуліганством. Виправдав своє реноме він і тепер недолугою тирадою: «Уряд бере на себе завдання надавати громадянам України достовірну інформацію про те, що сталося, оскільки з самого початку масштаб та наслідки аварії були значно перебільшені». Ким? Деякими політизованими чиновниками. Чому перебільшені? Бо для бюджету сума збитків є незначною.

На цьому він не зупинився і поглибив уподобану сюжетну лінію. За його даними, пожежу погасили за чверть години і «буквально через годину урядова комісія вже працювала на місці». Після цього дотепники почали невтримно кепкувати на кшталт: ще трохи і М. Азаров скаже, що аварії зовсім не було.

На засіданні Кабінету міністрів 25 липня В. Янукович, як сторонній телеглядач, не приховував обурливих емоцій для тих, хто прагне «під час біди езуїтськи підходити до людей, дезінформуючи ситуацію». Його схвилювало, що докіль «працюють люди, які не мають належної професійної підготовки, навіть освіти». Це спонукало його до «епохального» доручення – визначити в кожному міністерстві відповідальних за інформаційну політику при надзвичайних ситуаціях. «Аварія у Львівській області засвідчила, що в нас іноді не вистачає досвіду, і ми робимо помилки», – мало не заплакав прем'єр. І все! Гора породила мишу.

Як не крути, кращих за членів урядової команди не знайти кандидатів на блудословів, циніків і езуїтів (О. Кузьмук, М. Рудьковський, В. Козак, Н. Шуфрич, М. Азаров) чи на тих, у кого нема освітньо-професійної підготовки (М. Рудьковський, Н. Шуфрич, В. Цушко, В. Джарти). І слугують во-

ПОЛЕ ПОІТОЛОГІ
ни, горе-студенти-заочники, публіці замість поганої прикмети. Коли вже хтось із них вирішив помахати потягу хустинкою, то чекай, що не скоро він вирушить у путь. Так само вийшло з обіцяним звітом. Анонсованого 25 липня співвітчизникам чомусь його не надали. Хто езуїт серед вас, панове?

ТУРИСТИЧНІ МАНДРІВКИ ПРЕЗИДЕНТА

Указ президента України «Про невідкладні заходи щодо подолання наслідків аварії у Львівській області» (17 липня 2007 р.) з'явився навдивовижу вчасно. Трьома днями пізніше на засіданні Ради національної безпеки та оборони в Ялті Віктор Ющенко оголосив висновок про те, що уряд не впорався з кермуванням ліквідаційними роботами.

Ще напередодні, 19 липня, в президента виникли сумніви щодо службової відповідності членів уряду, які підмінили «реальні дії розмовами про чисті від фосфору криниці». Але наступного дня, відвідавши Ожидів, Буськ і Олесько, сам уже всіх заспокоював подібною стилістикою: аварія локалізована, усе під контролем, тому про зону лиха офіційно не йдеться, щоби (М. Азаров відпочиває!) не відлякати інвесторів. Він знову лімітував повну ліквідацію 10 днями, аби до 27 липня під Ожидовим устигли простелити «зелений газон». Позаяк іміджу України зашкодила викривлена і неповна інформація, В. Ющенко обмовився про залучення міжнародних експертів, зокрема польських.

До них справді більше довіри відтоді, коли за кілька годин після Чорнобильської катастрофи шведські вчені першими в світі забили на сполох. І справді 21-22 липня президент України з родиною провідав Польщу і Німеччину. Але не для пошуку експертів, а на фестиваль «Лемківська ватра» та в Меморіальний комплекс «Флоссенбюрг». Відтак папарацці знайшли президента на власній дачі біля села Татарів Івано-Франківської області.

Звіти 24 липня 2007 р. своїм Указом увів у дію «кримське» рішення Ради національної безпеки і оборони. Аби врятувати імідж України як транзитної держави, від Кабінету міністрів зажадали карних заходів до посадових осіб, які спричинили виникнення аварії, несвоєчасне і недостовірне висвітлення ліквідації її наслідків. Окремо вирішили вдосконалити систему цивільного захисту і запобігання надзвичайним ситуаціям.

Пригадуються, що візити президента Л. Кучми у постраждале від повеней Закарпаття (1998–2001), були предметнішими. На разі аж три міністри (О. Кузьмук, Н. Шуфрич і Ю. Гайдаєв) за дорученням президента В. Ющенка вручали три комплекти ультразвукової діагностики, придбані за кошти резервного фонду Кабінету міністрів для районних лікарень у Буську, Радехові та Бродах. Як то кажуть, від трагічного до смішного....

На жаль, В. Ющенко досі не проявив ні великого, ні дрібного, приміром, кому вручив директиви і кого відправив главою делегації на Асамблею вкладників Чорнобильського фонду «Укриття» у Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії 17-18 липня. Отож сумніваємося, що за «фосфорну катастрофу» притягнуть до відповідальності всіх винних.

Промовчав глава держави і про те, чому «державні мужі» заліковують діоксин, коліна і сердечні муки за кордоном, а отруєні фосфором по районних і обласних лікарнях? Ще 18 липня Єврокомісія запропонувала Україні не тільки експертів, а й лікарів. Проте її запевнили, що в тому нема потреби. Як не прагнула велика Європа допомогти «маленьким українцям», однак президент України відхрестився. Досить і трьох ультразвукових апаратів...

Як виявилось, крім місцевих фельдшерів, у забруднених селах здоров'я селян ніхто не перевіряв. Тому й уврався до себе 40 дітей з оживдівських околиць, а Польща – 72-х. Президент В. Ющенко тим часом оздоровлювався катанням на квадроциклі поблизу своєї гірської дачі та цікавився замковою архітектурою Закарпаття, підпираючи кулаком підборіддя для гостроти по-ленінськи вдумливого погляду. □